Perustuslakivaliokunnalle

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt minulta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta (HE 33/2022 vp).

Perustuslakivaliokunta on tarkastellut luopumistuen valtiosääntöoikeudellista luonnetta lausunnossaan 18/2006 vp, joka koski hallituksen esitystä 34/2006 vp. Kirjoitin esityksestä 28.4.2006 antamassani lausunnossa seuraavaa:

> Luopumistuki, jota suoritetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta (1293/12994 vp) annetun lain nojalla ja jota myös nyt ehdotettu uusi laki tarkoittaa, turvaa maatalouden harjoittamisesta luopuvien maatalousyrittäjien toimeentuloa. Sillä on moninaisia yhteyksiä eläkejärjestelmään, mutta sitä ei voida valtiosääntöoikeudellisesti rinnastaa sen paremmin vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeeseenkään. Sitä ei voi pitää myöskään työttömyysturvana. Luopumistuki ei kohdistu mihinkään perustuslain 19 §:n 2 momentissa mainittuun sosiaaliseen riskitilanteeseen, eikä siinä siten ole kysymys tässä perustuslain kohdassa tarkoitetusta perustoimeentulon turvasta. Oikeus luopumistukeen ei myöskään kerry sillä tavoin ansaintaperiaatetta noudattaen, että sitä olisi tämän vuoksi tarkasteltava perustuslain 15 §:n takaaman omaisuudensuojan kannalta.

Kuten nyt käsiteltävän hallituksen esityksen säätämisjärjestysperusteluista käy ilmi, perustuslakivaliokunta päätyi lausunnossaan 18/2006 vp samalle kannalle. Ansiotulorajan poistaminen ei muuta tuen valtiosääntöoikeudellista sui generis -luonnetta. Myöskään nyt käsiteltävän lakiesityksen työvoimapoliittisilla tavoitteilla, jotka modifioivat tuen alkuperäistä maatalouspoliittista tavoitetta, ei ole tässä suhteessa merkitystä.

Lakiesitys tarkoittaa vuosina 2020 ja 2021 voimassa olleen järjestelyn pysyväistämistä. Pidän tuen saajien yhdenvertaisuuden kannalta asianmukaisena, että pysyviksi

tarkoitettuja säännöksiä sovelletaan taannehtivasti 1.1.2022 siten, että väliaikaisten säännösten voimassaolon päättymisen ja pysyvien säännösten voimassaolon alkamisen väliin ei jää katkosta.

Sysmässä 20.4.2022

Kaarlo Tuori